

Підприємство: **Публічне акціонерне товариство
«Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання»**

Територія: **Сумська**

Організаційно-правова форма господарювання: **Акціонерне товариство**

Вид економічної діяльності: **Виробництво інших помп та компресорів**

Середня кількість працівників 4820 осіб

Адреса: вул. Горького, 58, м. Суми, Сумська область, 40004

Одиниця виміру: **тис. грн. без десяткового знака**

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік,місяць,число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ

2018 |12|31

05747991

5910100000

230

28.13

v

Консолідований Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудні 2018 року

Форма №1

Код за ДКУД

1 801 001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ			
Нематеріальні активи	1000	17 591	15 015
первісна вартість	1001	32 485	33 020
накопичена амортизація	1002	14 894	18 005
Незавершені капітальні інвестиції	1005	58 815	57 132
Основні засоби	1010	385 927	343 861
первісна вартість	1011	564 048	553 684
знос	1012	178 121	209 823
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	354 993	352 407
інші фінансові інвестиції	1035	15 606	15 707
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл при консолідації	1055		1 390
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	832 932	785 512
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ:			
Виробничі запаси	1101	206 825	195 848
Незавершене виробництво	1102	1 217 190	1 020 481
Готова продукція	1103	165 223	362 817
Товари	1104	25 215	24 071
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	2 112 962	1 718 214
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	58 815	39 481
з бюджетом	1135	63 937	6 754
у тому числі з податку на прибуток	1136	23	23
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 804 499	981 942
Поточні фінансові інвестиції	1160	66 914	58 753
Гроші та їх еквіваленти	1165	11 405	38 457
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	58 769	65 569
Усього за розділом II	1195	5 791 754	4 512 387

АКТИВ		Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	
БАЛАНС		1300	6 624 686	5 297 86
ПАСИВ		Код рядка	31 грудня 2017	31 грудня 2018
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			710 850	710 85
Зареєстрований капітал		1400		
Капітал у дооцінках		1405	190 530	165 43
Додатковий капітал		1410	9 655	70 42
Емісійний дохід		1411		
Резервний капітал		1415	35 820	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1420	(5 185 747)	(7 286 15
Неоплачений капітал		1425		
Вилучений капітал		1430		
Інші резерви		1435	(281)	(33
Усього за розділом I		1495	(4 239 173)	(6 339 78
II. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500		
Пенсійні зобов'язання		1505	202 773	141 63
Довгострокові кредити банків		1510		
Інші довгострокові зобов'язання		1515		
Довгострокові забезпечення		1520	17 447	11 89
Цільове фінансування		1525	3	
Усього за розділом II		1595	220 223	153 53
III. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ				
Короткострокові кредити банків		1600	4 627 830	4 565 34
Векселі видані		1605		
Поточна кредиторська заборгованість: довгостроковими зобов'язаннями		1610		
товари, роботи, послуги		1615	2 101 008	2 225 73
розрахунками з бюджетом		1620	25 363	59 73
у тому числі з податку на прибуток		1621	381	23
розрахунками зі страхування		1625	25 616	56 73
розрахунками з оплати праці		1630	117 267	239 08
одержаними авансами		1635	903 155	829 23
розрахунками з учасниками		1640		
Поточні забезпечення		1660	34 675	24 66
Доходи майбутніх періодів		1665		
Інші поточні зобов'язання		1690	2 808 722	3 483 60
Усього за розділом III		1695	10 643 636	11 484 11
БАЛАНС		1900	6 624 686	5 297 89

Фінансовий директор

Головний бухгалтер

Підприємство: Публічне акціонерне товариство
«Сумське машинобудівне науково-виробниче
об'єднання»

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ
2019 01 01
05747991

**Консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2018 року**

Код за ДКУД 1 801 008

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	837 323	995 225
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(961 695)	(1 173 989)
Валовий:			
прибуток	2090	-	-
збиток	2095	(124 372)	(178 764)
Інші операційні доходи	2120	109 297	237 034
Адміністративні витрати	2130	(120 946)	(138 738)
Витрати на збут	2150	(28 988)	(34 647)
Інші операційні витрати	2180	(1 391 272)	(92 462)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(1 556 281)	(207 577)
Доход від участі в капіталі	2200	165	12 558
Фінансові доходи	2220	70 036	2 087
Інші доходи	2240	510	11 789
Фінансові витрати	2250	(668 947)	(835 451)
Втрати від участі в капіталі	2255	(2 587)	-
Інші витрати	2270	(2 511)	(24 345)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(2 159 615)	(1 040 939)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 712)	(4 175)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(2 161 327)	(1 045 114)

Підприємство: Публічне акціонерне товариство
«Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання»

Дата (рік,місяць,число)
за ЄДРПОУ

КОДИ
2019 01 01
05747991

**Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2018 р.**

Форма № 3

Код за ДКУД

1801009

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:		711 045	773 035
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		
Повернення податків і зборів	3005	77 948	157 047
у тому числі податку на додану вартість	3006	77 948	157 047
Цільового фінансування	3010	96 732	61 226
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	96 343	60 078
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	163 794	459 413
Надходження від повернення авансів	3020	4 308	1 984
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	13	90
Надходження від боржників неустойки	3035	285	29 830
Надходження від операційної оренди	3040	4 752	3 679
Надходження від отримання роялті	3045	-	569
Інші надходження	3095	18 237	28 383
Витрачання на оплату:		(697 046)	(743 111)
Товарів (робіт, послуг)	3100		
Праці	3105	(177 375)	(293 290)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(50 435)	(73 004)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(53 581)	(70 910)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(1 950)	(1 932)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(4 802)	(2 340)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів (обов'язкових платежів)	3118	(46 829)	(66 638)
Витрачання на оплату авансів	3135	(17 820)	(196 015)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(953)	(422)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(34)	(868)
Інші витрачання	3190	(66 924)	(109 896)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	12 946	27 740

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	4 660	7132
необоротних активів	3205	22 777	510
Надходження від отриманих: відсотків	3215	1 769	2084
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	7 180	12 943
Інші надходження	3250	42	1 304
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(13 933)
необоротних активів	3260	(4 799)	(7 735)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(7 180)	(2 634)
Інші платежі	3290	(-)	(1 397)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	24 449	(1 726)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	67 954	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	67 354	625
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(10 917)	(30 998)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(10 317)	(31 623)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	27 078	(5 609)
Залишок коштів на початок року	3405	11 405	16 765
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(26)	249
Залишок коштів на кінець року	3415	38 457	11 405

Фінансовий директор

Головний бухгалтер

Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	(35 820)	35 820	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(25 099)	60 771	(35 820)	(2 100 407)	-	-	(2 100 555)	(55)	(2 100 610)
Залишок на кінець року	4300	710 850	165 431	70 426	-	(7 286 154)	-	-	(6 339 447)	(336)	(6 339 783)

Фінансовий директор

Головний бухгалтер

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА**

«Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання»

за 2018 рік станом на 31 грудня 2018 року

(в тисячах українських гривень)

1. Основні відомості про материнську компанію

1.1. Повна назва:

Публічне акціонерне товариство «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання» (далі – ПАТ «Сумське НВО» або товариство).

1.2. Код ЄДРПОУ: 05747991.

1.3. Організаційно-правова форма: акціонерне товариство.

1.4. Місцезнаходження: вул. Горького, 58, м. Суми, Сумська область, 40004.

1.5. ПАТ «Сумське НВО» почало свою діяльність від заснування в 1896 році на кошти місцевих цукрозаводчиків і бельгійських інвесторів Сумських машинобудівних майстерень. За роки свого розвитку машинобудівні майстерні перетворились у велике підприємство, відоме як «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М.В.Фрунзе». У лютому 1994 року об'єднання шляхом корпоратизації перетворене у відкрите акціонерне товариство «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М.В.Фрунзе». Дата державної реєстрації – 28 березня 1994 року. Змінами до Статуту товариства, внесеними рішенням загальних зборів акціонерів 15.04.2011 року (протокол №24), було змінено найменування товариства на «публічне акціонерне товариство». Змінами до Статуту товариства від 01.09.2015р., внесеними рішенням позачергових загальних зборів акціонерів 24.07.2015 року (протокол № 29), було змінено найменування товариства на Публічне акціонерне товариство «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання». На момент створення акціонерного товариства його єдиним засновником була держава в особі Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії України. Наразі акціонерами товариства є фізичні та юридичні особи, які набули право власності на акції товариства у процесі приватизації, на вторинному ринку цінних паперів, а також у порядку спадкування громадян, правонаступництва юридичних осіб та у інших випадках, передбачених чинним законодавством. Держава акціями товариства не володіє. Особами, які володіють більше 10% акцій ПАТ «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання», є: Просцено Трейдинг Лімітед (Кіпр) – 13,512% та Стремвол Холдінгс Лімітед (Кіпр) – 83,736%.

1.6. Вищим органом управління ПАТ «Сумське НВО» є Загальні збори акціонерів.

1.7. Середня кількість працівників протягом 2018 року складала – 4820 осіб.

1.8. Основні види діяльності:

- виробництво інших pomp і компресорів (КВЕД 28.13);
- постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря (КВЕД 35.30);
- установлення та монтаж машин і устаткування (КВЕД 33.20);
- виробництво інших машин і устаткування загального призначення (КВЕД 28.29);
- виробництво інших кранів і клапанів (КВЕД 28.14);
- виробництво інших машин і устаткування спеціального призначення, н.в.і.у.в Україні (КВЕД 28.99).

1.9. Опис основних видів діяльності

ПАТ «Сумське НВО» як головна науково-технічна організація України за напрямками: обладнання для нафтової та газової промисловості, хімічного виробництва; насосне та центрифуговане обладнання, розробляє та виготовляє різноманітне обладнання практично для всіх галузей, у тому числі і атомної енергетики.

2018 рік був неритмічним для товариства з огляду на завантаження виробничих потужностей, наявність обігових коштів. За 2018 рік на ПАТ «Сумське НВО» було реалізовано товарної продукції у діючих цінах на суму 837,3 млн. грн..

2. Ідентифікація та основа підготовки фінансової звітності

Фінансова звітність ПАТ «Сумське НВО» складена станом на 31 грудня 2018 року, звітним періодом є 2018 рік. Фінансова звітність підготовлена у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) та є фінансовою звітністю загального призначення. Датою переходу на МСФЗ є 1 січня 2012 року.

Ця фінансова звітність складена на основі облікових даних ПАТ «Сумське НВО» та його дочірніх компаній, відповідним чином скоригованих і перекласифікованих для представлення згідно з МСФЗ.

Термін «дочірні компанії» використовується у цьому звіті для визначення компаній та інших суб'єктів господарської діяльності, в яких товариство володіє, прямо чи опосередковано, більш ніж половиною прав голосу або іншим чином може контролювати їх фінансову і операційну політику з метою здобуття економічних вигод.

Ця фінансова звітність є консолідованою фінансовою звітністю. Вона включає фінансову звітність ПАТ «Сумське НВО» та його дочірніх компаній.

Станом на 31.12.2018 ПАТ «Сумське НВО» має 6 (шість) дочірніх компаній:

№	Найменування дочірньої компанії	Частка в статутному капіталі
1	ТОВ "Фрунзе-Профіль"	99,00%
2	ТОВ "Суми-Електрод"	99,98%
3	ТОВ "Маш-Сервіс"	99,00%
4	ТОВ "Фрунзе-Юбілейна"	99,98%
5	ТОВ "Сумиспортінвест"	99,98%
6	ТОВ "ПроектЕнергоСервіс"	100,00%

ПАТ «Сумське НВО» та його дочірні компанії (надалі – товариство) повністю консолідується з дати придбання, тобто, з дати отримання контролю над дочірніми компаніями, та продовжують консолідуватися до дати втрати такого контролю. Фінансова звітність дочірніх компаній підготовлена за той самий звітний період, що і звітність материнської компанії на підставі послідовного застосування облікової політики для всіх компаній. Всі внутрішньогрупові залишки, операції, нереалізовані прибутки, що виникають в результаті здійснення операцій всередині групи, а також дивіденди, повністю виключені.

Функціональною валютою ведення бухгалтерського обліку є гривня (надалі – грн.). Фінансова звітність представлена в тисячах українських гривень (далі – тис. грн.), якщо не зазначено інше. Монетарні активи і зобов'язання в іноземній валюті відображені у фінансової звітності у гривневому еквіваленті за офіційним курсом Національного банку України на 31.12.2018.

14 березня 2019 року Фінансовим директором ПАТ «Сумське НВО» була затверджена консолідована фінансова звітність до оприлюднення. Після дати оприлюднення можливість внесення змін в цю фінансову звітність не передбачена.

3. Економічне середовище в якому товариство здійснює свою діяльність

Українська економіка, хоч і вважається ринковою, однак продовжує демонструвати певні характеристики, властиві економіці перехідного періоду. Ці характеристики включають, але не обмежуються, низький рівень ліквідності на ринках капіталу, високі темпи інфляції, існування валютного контролю, який робить національну валюту неліквідною за межами території України. Стабільність української економіки в значній мірі буде залежна від політики та дій уряду щодо адміністративних, правових та економічних реформ. Як наслідок, операції в Україні пов'язані з ризиками, які не є типовими для розвинених ринків.

Політична і соціальна напруженість, яка виникла в Україні призвела до зниження валового внутрішнього продукту, нестабільності на ринках капіталу, суттєвого погіршення ліквідності в банківському секторі та погіршенню умов кредитування. У той час як українським урядом приймаються стабілізаційні заходи, спрямовані на підтримку банківського сектору та забезпечення ліквідності українських банків і компаній, існує невизначеність щодо можливості доступу до джерел капіталу та його вартості для Товариства та його контрагентів, що може вплинути на фінансове становище Товариства, результати її діяльності та економічні перспективи.

В той час, коли керівництво вважає, що воно вживає відповідні заходи для підтримання стійкості й зростання бізнесу Товариства в поточних умовах, непередбачене подальше погіршення в описаних вище сферах може негативно вплинути на результати діяльності Товариства та її фінансове становище в мірі, яка в даний час не може бути визначена.

4. Плани щодо безперервної діяльності

Товариство складає фінансову звітність на основі принципу безперервності. Управлінський персонал не має намірів ліквідувати товариство чи припинити діяльність.

Внаслідок впливу негативних факторів економічного середовища товариство в 2018 році отримало збитки в розмірі 2 161 327 тис. грн. і станом на 31 грудня 2018 року чисті активи мали від'ємне значення. Управлінський персонал вживає всіх можливих заходів для подолання негативних факторів економічного середовища та забезпечення стабільної і прибуткової діяльності товариства в майбутньому. Плани управлінського персоналу включають розширення ринків збуту та збільшення обсягів продажу, порівняно з 2018 роком, що дозволить погасити зобов'язання та зменшити витрати.

Станом на 31 грудня 2018 року управлінським персоналом було здійснено оцінку, згідно з якою товариство буде в подальшому здійснювати свою діяльність на підставі принципу безперервності. Управлінському персоналу не відомо про суттєві невизначеності, пов'язані з подіями чи умовами, крім негативного впливу факторів економічного середовища, які можуть спричинити значний сумнів щодо здатності товариства продовжувати діяльність на безперервній основі. Фінансова звітність Товариства підготовлена виходячи з припущення безперервності діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якби Товариство не могло продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

5. Основні припущення, що стосуються майбутнього та основні джерела невизначеності оцінок на кінець звітного періоду, які становлять значний ризик спричинити суттєве коригування балансової вартості активів та зобов'язань в наступному фінансовому році

При підготовці фінансової звітності управлінський персонал здійснював попередні оцінки впливу невизначених майбутніх подій на окремі активи та зобов'язання. Такі попередні оцінки базуються на інформації, яка наявна на дату фінансової звітності, тому фактичні

результати у майбутньому можуть відрізнятись від таких оцінок. Можливого суттєвого впливу інших майбутніх подій на оцінку активів та зобов'язань управлінський персонал не виявив.

Функціональна валюта та валюта подання

Фінансова звітність представлена в українській гривні, що є функціональною валютою Товариства. Вся фінансова інформація, представлена в українських гривнях, округляється до найближчої тисячі, якщо не вказано інше.

Операції в інших валютах розглядаються, як операції в іноземній валюті. Операції в іноземній валюті спочатку відображаються у функціональній валюті за курсом НБУ, що діє на дату здійснення операції.

Припущення про безперервність діяльності

Фінансова звітність Товариства підготовлена виходячи з припущення безперервності діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якби Товариство не могло продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

Застосування нових стандартів та інтерпретацій

При підготовці фінансової звітності за період, що закінчився 31 грудня 2018 року, Товариство застосувало всі нові та переглянуті стандарти та інтерпретації, які мають відношення до її операцій та є обов'язковими для застосування при складанні звітності, починаючи з 1 січня 2018 року. Застосування доповнень та змін до стандартів та інтерпретацій, не призвело до будь-якого впливу на облікову політику, фінансовий стан чи результати діяльності Товариства.

Інформація про зміни в облікових політиках

Товариство обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними.

З 1 січня 2018 року Товариство застосовує МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами». Товариство отримує основний дохід від діяльності з продажу продукції. Застосування МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» на відображення результатів діяльності не мало суттєвого впливу.

З 1 січня 2018 року МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» має нову редакцію, яка серед іншого передбачає зміну підходів до зменшення корисності фінансових інструментів, облікові політики до застосування якого наведені у відповідних розділах цих приміток.

Форма та назви фінансових звітів

Перелік та назви форм фінансової звітності Товариства відповідають вимогам, встановленим НП(С)БО «Загальні вимоги до фінансової звітності», та форми Приміток, що розроблені у відповідності до МСФЗ.

Методи подання інформації у фінансових звітах

Згідно МСФЗ та враховуючи НП(С)БО Звіт про сукупний дохід передбачає подання витрат, визнаних у прибутку або збитку, за класифікацією, основою на методі "функції витрат" або "собівартості реалізації", згідно з яким витрати класифікують відповідно до їх функцій як частини собівартості чи, наприклад, витрат на збут або адміністративну діяльність.

Представлення грошових потоків від операційної діяльності у Звіті про рух грошових коштів здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація

про основні класи надходжень грошових коштів чи виплат грошових коштів. Інформація про основні види грошових надходжень та грошових виплат формується на підставі облікових записів Товариства.

6. Суттєві положення облікової політики

Облікова політика, викладена нижче, послідовно застосовувалася до всіх періодів, представлених у цій фінансовій звітності.

Визнання є процесом включення до балансу або до звіту про прибутки та збитки статті, яка відповідає визначенню елемента та відповідає критеріям визнання елемента. Критеріями для визнання статті є:

- а) ймовірність надходження до суб'єкта господарювання або вибуття з нього будь-якої майбутньої економічної вигоди, пов'язаної зі статтею;
- б) стаття має собівартість або вартість, яку можна достовірно визначити.

Визнання передбачає словесний опис статті та грошову суму із включенням цієї суми до підсумків балансу та звіту про прибутки та збитки. Статті, які відповідають критеріям визнання, мають відобразитися у балансі та звіті про прибутки та збитки. Невизнання таких статей не може бути виправлене шляхом розкриття застосованих облікових політик або за допомогою приміток чи пояснювального матеріалу.

Концепція ймовірності використовується в критеріях визнання і належить до ступеня невизначеності щодо надходження або вибуття майбутніх економічних вигід, пов'язаних зі статтею. Ця концепція відповідає невизначеності, що характеризує середовище. Оцінка ступеня невизначеності стосовно отримання майбутніх економічних вигід робиться на основі свідчення, яке є наявним на момент складання фінансових звітів.

Основа (основи) оцінки, які застосовуються при складанні фінансової звітності

Фінансова звітність готується на основі історичної собівартості, за винятком:

- оцінки за справедливою вартістю основних засобів на дату першого застосування МСФЗ відповідно до МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності», коли ця справедлива вартість була використана як доцільна собівартість;

- оцінки за справедливою вартістю окремих фінансових інструментів відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», з використанням методів оцінки фінансових інструментів, дозволених МСФЗ 13 «Оцінки за справедливою вартістю». Такі методи оцінки включають використання біржових котирувань або даних про поточну ринкову вартість іншого аналогічного за характером інструменту, аналіз дисконтованих грошових потоків або інші моделі визначення справедливої вартості. Передбачувана справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначається з використанням наявної інформації про ринок і відповідних методів оцінки.

Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступень округлення

Валютою подання фінансової звітності та валютою основного економічного середовища, у якому Товариство здійснює свою діяльність (функціональною валютою) є українська гривня. Якщо не вказано іншого, тоді цифри у фінансовій звітності наводяться у тисячах гривень.

Суттєві положення облікової політики, що використані при підготовці цієї фінансової звітності, представлені нижче.

6.1. Основні засоби.

Для обліку та складання звітності основні засоби поділяються на наступні класи (групи):

- земельні ділянки;
- будівлі, споруди і передавальні пристрої;
- машини та обладнання (у т.ч. обчислювальна техніка);
- транспортні засоби;
- інструменти, прилади, інвентар (меблі);
- інші основні засоби.

Первісна оцінка об'єктів всіх груп основних засобів здійснюється за собівартістю, що включає ціну придбання (у т.ч. імпортні мита, податки, які не відшкодовуються); будь-які витрати, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації; попередньо оцінені витрати на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, зобов'язання за якими товариство на себе бере.

Товариство станом на 01.01.2012 (дату переходу на МСФЗ) використало переоцінку основних засобів, що була проведена ТОВ «Консалтингова компанія «УВЕКОН» станом на 01.01.2011 року, як доцільну собівартість основних засобів.

Подальша оцінка основних засобів здійснюється за моделлю переоцінки. Частота переоцінок залежить від змін справедливої вартості активів. При переоцінці об'єкту основних засобів накопичена амортизація на дату переоцінки віднімається із загальної балансової вартості активу, а чиста вартість трансформується в переоцінену вартість цього активу. Якщо балансова вартість активу збільшилася в результаті переоцінки, збільшення визнається в іншому сукупному доході та накопичується у власному капіталі під назвою «Капітал у дооцінках». Зменшення балансової вартості активу відображається в іншому сукупному доході, якщо існує кредитове сальдо дооцінки щодо цього активу. Якщо кредитового сальдо дооцінки недостатньо, то зменшення балансової вартості активу визнається через прибуток (збиток). Дооцінка, що входить до власного капіталу об'єкта основних засобів, що використовується, переноситься на нерозподілений прибуток частинами в розмірі різниці між амортизацією, що базується на переоціненій балансовій вартості активу, та амортизацією, що базується на первісній вартості активу. У разі, якщо актив вибуває з використання або ліквідується сума дооцінки цього активу, що залишилась, переноситься прямо на нерозподілений прибуток.

Витрати на поточний ремонт і обслуговування відносяться на витрати у міру здійснення. Вартість заміни значних компонентів основних засобів капіталізується, а компоненти, які були замінені, списуються.

На кожен звітний день керівництво оцінює наявність ознак зменшення корисності основних засобів. Якщо такі ознаки зменшення корисності існують, керівництво переглядає балансову вартість своїх активів у відповідності до МСБО 36 «Зменшення корисності активів».

Прибуток і збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння отриманих коштів і балансової вартості цих активів і визнаються в звіті про фінансові результати.

Амортизація об'єктів основних засобів нараховується із застосуванням прямолінійного методу протягом терміну їх експлуатації:

Групи основних засобів	Залишкові терміни експлуатації, роки
Будинки та споруди	3 - 60
Виробниче та інше обладнання	2 - 25
Транспортні засоби	1 - 25
Інші основні засоби	1 - 15

Ліквідаційна вартість основного засобу – це розрахункова сума, яку б товариство отримало в даний час від вибуття активу, за вирахуванням витрат на вибуття, якби стан і період

використання об'єкту основних засобів були такими, які очікуються в кінці терміну його експлуатації. Коли товариство має намір використовувати актив до кінця періоду його фізичного існування, ліквідаційна вартість такого активу дорівнює нулю.

Амортизація за всіма групами основних засобів нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Термін корисного використання та метод амортизації переглядаються один раз на рік.

6.2. Нематеріальні активи

Нематеріальні активи – немонетарні активи, які не мають фізичної субстанції та можуть бути ідентифіковані, тобто можуть бути відокремлені або відділені від товариства або виникають внаслідок договірних або інших юридичних прав (незалежно від того, чи можуть вони бути відокремлені). Нематеріальні активи визнаються лише тоді, коли існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, що відносяться до активу, надходять товариству та собівартість активу можна достовірно оцінити.

В момент первісного визнання нематеріальні активи оцінюються за собівартістю. Наступна оцінка здійснюється за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

Амортизація всіх класів (груп) нематеріальних активів нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Термін корисного використання та метод амортизації переглядаються один раз на рік.

6.3. Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість – це нерухоме майно, яким товариство володіє для здобуття доходу від здачі його в оренду або від збільшення його вартості, або для обох цих цілей, і яке саме товариство не займає. Первісна оцінка проводиться за собівартістю, включаючи витрати на операцію. Подальша оцінка здійснюється за моделлю справедливої вартості.

Прибутки або збитки в результаті змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості відносяться на прибуток або збиток.

Критерії, що застосовуються товариством для відділення інвестиційної нерухомості від нерухомості, зайнятою власником (основні засоби):

- частку, яка утримується з метою отримання орендної плати або для збільшення капіталу, та частку, яка утримується для використання в основній діяльності товариства, можна продати окремо;
- якщо такі частки не можна продати окремо, нерухомість є інвестиційною нерухомістю, якщо тільки незначна, не більше 10%, її частка утримується для використання в основній діяльності.

6.4. Незавершені капітальні інвестиції

Незавершеними капітальними інвестиціями є вартість основних засобів, будівництво яких ще не завершено. Амортизація на ці активи не нараховується до моменту їх введення в експлуатацію. Незавершене капітальне будівництво включає вартість будівельних робіт, суму інжинірингових робіт, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати.

По закінченню будівництва актив буде переведену у відповідну групу основних засобів. Амортизація буде нараховуватись з дати, коли актив буде побудований та стане придатним до використання.

Незавершене будівництво активів, які призначені для продажу, відображається в складі запасів.

Незавершене будівництво інвестиційної нерухомості відображається як інвестиційна нерухомість.

6.5. Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість є непохідним фінансовим активом та визнається тільки коли товариство стає стороною контрактних положень. Первісна оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю плюс витрати на операцію, які прямо відносяться до цього фінансового активу. Справедливою вартістю дебіторської заборгованості є справедлива вартість наданої (отриманої) компенсації. Подальша оцінка здійснюється за амортизованою собівартістю, з урахуванням збитків від зменшення корисності.

Станом на кожен звітний період товариство оцінює, чи існують об'єктивні свідчення того, що корисність дебіторської заборгованості зменшилася. Балансова вартість дебіторської заборгованості зменшується через рахунок резерву з одночасним визнанням збитку за звітний період. Якщо в наступному періоді величина збитку від зменшення корисності зменшується і це зменшення може бути об'єктивно співвіднесено із подією, що має місце після визнання зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності сторнується. Сторнування не повинне призводити до такої балансової вартості, яка перевищує суму, що її мала б амортизована вартість у разі невизнання зменшення корисності на дату сторнування. Резерв під зменшення корисності дебіторської заборгованості визначається розрахунковим методом на підставі історичних даних щодо дебіторської заборгованості товариства.

6.6. Запаси

Запаси при первісному визнанні обліковуються за собівартістю придбання. Собівартість запасів включає всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан. В Консолідованому балансі (Звіті про фінансовий стан) запаси відображаються за найменшою з двох величин: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації. Зменшення вартості запасів (уцінки) відображається з одночасним визнанням збитків. Вартість готової продукції і незавершеного виробництва включає вартість сировини, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати і відповідні виробничі накладні витрати, розраховані на підставі нормативної виробничої потужності.

Вартість рекламних запасів відноситься на витрати в момент придбання. Собівартість одиниць запасів визначається шляхом використання конкретної ідентифікації їх індивідуальної собівартості.

6.7. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття

Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття визнаються в тому випадку, коли товариство не використовує їх в господарській діяльності, керівництво має тверді наміри їх продати протягом одного року з дати класифікації, ймовірність продажу висока, актив чи група можуть бути негайно продані в поточному стані. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття оцінюються по найменшій з двох величин – балансовій вартості чи справедливій вартості за виключенням затрат на продаж.

Доходи та витрати від припиненої діяльності обліковуються окремо від доходів та витрат від діяльності, що продовжується. Результат, за виключенням податків, відображається в звіті про сукупні доходи та витрати.

Основні засоби та нематеріальні активи, які класифікуються як необоротні активи, утримувані для продажу, не амортизуються.

6.8. Гроші та їх еквіваленти

Кошти на депозитних рахунках з терміном погашення більше 3 місяців відображаються в звітності як поточні фінансові інвестиції, з терміном погашення більше 12 місяців – як інші довгострокові фінансові інвестиції.

6.9. Інвестиції в асоційовані компанії

Інвестиції в асоційовані компанії обліковуються за методом участі в капіталі. Асоційованою компанією є компанія, на яку товариство здійснює суттєвий вплив, як правило, така ситуація передбачає володіння від 20% до 50% прав голосу.

Суб'єкт господарювання втрачає суттєвий вплив на об'єкт інвестування, коли він втрачає повноваження брати участь у прийнятті рішень щодо фінансових та операційних політик цього об'єкта інвестування. Втрата суттєвого впливу може відбуватися зі зміною або без зміни абсолютних чи відносних прав власності. У разі втрати суттєвого впливу товариство оцінює і визнає інвестиції за справедливою вартістю. Різниця між балансовою вартістю інвестиції на момент втрати суттєвого впливу і її справедливою вартістю визнаються в складі прибутків чи збитків. Якщо частка товариства в збитках асоційованої компанії рівна або перевищує її частку в цій асоційованій компанії, товариство не визнає подальші збитки, крім випадків, коли вона узяла на себе зобов'язання або здійснила платежі від імені асоційованої компанії.

6.10. Фінансові активи, доступні для продажу

Фінансові активи, доступні для продажу, визнаються коли товариство стає стороною за договором у відношенні таких активів. Первісна їх оцінка здійснюється за справедливою вартістю, до якої додаються витрати на операцію, які прямо відносяться до придбання фінансових активів. Справедлива вартість визначається на базі котирувальної ринкової ціни. Якщо фінансовий актив не має котирувань, то такий фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю, яка базується на результатах нещодавнього продажу непов'язаним третім сторонам, або шляхом розрахунку дисконтованих грошових потоків (лише для боргових цінних паперів). Виняток складають інвестиції в інструменти власного капіталу, за якими відсутні котирувальні ринкові ціни на активному ринку та чия справедлива вартість не може бути надійно оцінена, а також пов'язані з ними похідні інструменти, які оцінюються за собівартістю. Проценти за фінансовими активами, доступними для продажу, розраховані за методом ефективної ставки, відображаються в Консолідованому Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) за статтею «Інші фінансові доходи». Дивіденди за доступним для продажу інструментом власного капіталу визнаються як прибуток, коли встановлено право товариства на отримання платежу.

Зміни справедливої вартості вказаної категорії фінансових активів відображаються в іншому сукупному доході (та, відповідно, у власному капіталі) у тому періоді, у якому вони виникли. Якщо зменшення справедливої вартості доступного для продажу фінансового активу визнано в іншому сукупному доході та є об'єктивне свідчення зменшення корисності активу, кумулятивний збиток, який був визнаний в іншому сукупному доході, виключається з власного капіталу і визнається у прибутку чи збитку як коригування внаслідок перекласифікації в сумі, яка дорівнює різниці між вартістю його придбання і поточною справедливою вартістю, за вирахуванням збитку від зменшення корисності цього фінансового активу, раніше визнаного у прибутку чи збитку.

Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструмента, класифікованого як доступний для продажу, збільшується і це збільшення може бути об'єктивно пов'язаним із подією, що має місце після визнання збитку від зменшення корисності, то збиток від зменшення корисності сторнується і визнається у прибутку чи збитку. Збитки від зменшення корисності інвестицій в інструменти власного капіталу, визнані в прибутку чи збитку, не сторнуються.

6.11. Інвестиції, утримувані до погашення

Інвестиції, утримувані до погашення, визнаються, коли товариство стає стороною за договором щодо таких активів. Первісна оцінка здійснюється за справедливою вартістю плюс витрати на операцію, які прямо відносяться до цих фінансових активів. Подальша оцінка

здійснюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Наприкінці кожного звітного періоду товариство оцінює, чи існують об'єктивні свідчення того, що корисність інвестицій, утримуваних до погашення, зменшилася. При наявності об'єктивних свідчень того, що відбувся збиток від зменшення корисності інвестицій, утримуваних до погашення, величина збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка. Сума втрат від зменшення корисності за інвестиціями, утримуваними до погашення (інвестиції в боргові цінні папери) визначається як різниця між їх балансовою вартістю та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка. Ця різниця визнається витратами звітного періоду.

Зменшення корисності фінансових активів, що обліковуються за амортизованою собівартістю.

Збитки від зменшення корисності визнаються у складі прибутку або збитку у міру їх виникнення в результаті однієї або більше подій («збиткових подій»), що відбулися після первинного визнання фінансового активу і що впливають на суми або терміни розрахункових майбутніх грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або з групами фінансових активів, якщо дані збитки можна оцінити з достатньою мірою точності. Якщо товариство визначає, що не існує об'єктивних ознак зменшення корисності для фінансового активу, що оцінений на індивідуальній основі, незалежно від того, є актив індивідуально істотним чи ні, він включається в групу фінансових активів з подібними характеристиками кредитного ризику і ця група оцінюється на предмет зменшення корисності на колективній основі.

Основними факторами, які враховує товариство при оцінці фінансового активу на предмет його знецінення, є прострочений статус, значні фінансові труднощі контрагента, погіршення платоспроможності та інші, що здійснюють негативний вплив на контрагента.

Якщо в подальшому сума збитку від зменшення корисності зменшується, і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулася після визнання зменшення корисності (як, наприклад, підвищення кредитного рейтингу дебітора), раніше визнаний збиток від знецінення сторнується. Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок сформованого резерву під знецінення після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування і після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум відображається через прибутки.

6.12. Забезпечення

Забезпечення визнаються тоді, коли товариство має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, яке виникло у результаті минулих подій і ймовірно, що для погашення цього зобов'язання потрібне використання ресурсів, котрі втілюють у собі певні економічні вигоди та розмір таких зобов'язань можна достовірно оцінити.

Забезпечення створюються товариством для відшкодування наступних (майбутніх) витрат:

- виплату відпусток працівникам;
- виконання гарантійних забезпечень;
- реструктуризацію, виконання зобов'язань при припиненні діяльності;
- виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів визнається в сумі очікуваного збитку тоді, коли витрати для виконання зобов'язань перевищують доходи від контракту.

Залишок забезпечення переглядається кожний рік станом на 31 грудня і у разі потреби коригується (збільшується, зменшується).

6.13. Умовні зобов'язання та умовні активи

Умовні зобов'язання не визнаються в Консолідованому балансі (Звіті про фінансовий стан), але розкриваються в примітках до фінансової звітності, за виключенням випадків коли

ймовірність відтоку ресурсів у результаті погашення є незначною. Умовний актив не визнається у Консолідованому балансі (Звіті про фінансовий стан), але розкривається у примітках до фінансової звітності у тому випадку, коли існує вірогідність надходження економічних вигод.

6.14. Оренда

Якщо товариство є орендарем за угодою про операційну оренду, орендні платежі визнаються як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди. Якщо товариство є орендарем за угодою про фінансову оренду, на початку строку оренди визнаються активи та зобов'язання, що дорівнюють справедливій вартості орендованого майна на початку оренди, або (якщо вони менші за справедливу вартість) за теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів, яка визначається на початку оренди. Ставкою дисконту, яка застосовується при обчисленні теперішньої вартості мінімальних орендних платежів, є припустима ставка відсотка при оренді. В подальшому мінімальні орендні платежі розподіляються між фінансовими витратами та зменшенням непогашених зобов'язань. Фінансові витрати розподіляються на кожен період протягом строку оренди таким чином, щоб забезпечити сталу періодичну ставку відсотка на залишок зобов'язань. Непередбачені орендні плати відображаються як витрати в тих періодах, у яких вони понесені.

Необоротні активи, отримані за договором фінансової оренди, обліковуються відповідно до МСБО 16 «Основні засоби» або МСБО 38 «Нематеріальні активи».

6.15. Доходи та витрати

Виручка визнається в тому випадку, коли отримання економічних вигід оцінюється як ймовірне, і якщо виручка може бути надійно оцінена, незалежно від дати здійснення платежу. Виручка оцінюється за справедливою вартістю отриманої компенсації або за вартістю винагороди, що належить до отримання, з врахуванням визначених в договорі умов платежу, за виключенням податків. Виручка від продажу товарів визнається в момент передачі ризиків та вигід від володіння товаром покупцеві. У разі, коли товариство погоджується доставити вантаж до певного місця, виручка визнається в момент передачі вантажу покупцеві в обумовленому місці.

Виручка від надання послуг визнається в момент завершення робіт.

Процентний дохід та витрати за всіма фінансовими інструментами, що оцінюються за амортизованою собівартістю, та фінансовими активами, доступними для продажу, визнаються з використанням методу ефективної ставки відсотка. Процентний дохід включається до складу фінансових доходів в Консолідованому звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід).

Дивіденди визнаються в момент встановлення права товариства на їх отримання.

Дохід від інвестиційної нерухомості, наданої в операційну оренду, оцінюється за прямолінійним методом протягом строку оренди.

Витрати за позиками включають сплату відсотків та інші витрати, понесені товариством у зв'язку з отриманням позик. Витрати за позиками, які пов'язані з придбанням, будівництвом чи виробництвом активу, який обов'язково потребує довготривалого періоду для його підготовки до використання або продажу, капіталізуються як частина первісної вартості такого активу. Всі інші витрати за позиками відносяться до витрат в тому періоді, в якому були понесені. Товариство капіталізує витрати за позиками, що понесені у зв'язку з придбанням, будівництвом чи виробництвом активу, який обов'язково потребує довготривалого періоду для його підготовки до використання або продажу.

6.16. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, коли контрагент виконав свої зобов'язання за договором, і відображається за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки.

6.17. Винагороди працівникам

Заробітна плата, єдиний соціальний внесок відносно працівників товариства, щорічна оплата відпустки і оплата тимчасової непрацездатності, премії та негрошова винагорода (медичне обслуговування) нараховуються в тому періоді, в якому відповідні послуги надаються працівниками товариства.

Пенсії та інші винагороди працівникам по закінченні трудової діяльності

Згідно з вимогами законодавства України, державна пенсійна система передбачає розрахунок поточних виплат роботодавцем як відповідний процент від поточної загальної суми виплат працівникам. Такі витрати відображаються у періоді, в якому зароблена відповідна заробітна плата. Після виходу працівників на пенсію майже усі виплати працівникам здійснюються із фонду соціального захисту.

Товариство бере участь в державному пенсійному плані з визначеною виплатою, який передбачає достроковий вихід на пенсію працівників, що працюють на певних робочих місцях зі шкідливими і небезпечними для здоров'я умовами. Працедавець виплачує колишньому працівникові щомісячні пенсії до того часу, поки цей працівник, не досягне звичайного пенсійного віку. Щомісячно товариство сплачує грошові кошти до Пенсійного Фонду та накопичує зобов'язання перед теперішніми працівниками. Пенсійне забезпечення розраховується за формулою, яка, в числі іншого, визначається середньою заробітною платою кожного працівника, його загальним трудовим стажем і загальним стажем роботи на певних посадах (за категоріями «Списку № 1» і «Списку № 2»).

Окрім обов'язкового фінансування пільгових державних пенсій, товариство добровільно надає своїм працівникам ряд довгострокових соціальних пільг, визначених Колективним договором, що пов'язані з виплатами до ювілейних дат та при виході на пенсію. Всі ці пільги носять характер планів з визначеною виплатою.

Таким чином, програма товариства складається з пенсійних та довгострокових соціальних пільг. Пенсійні виплати складають основну частину програми.

Зобов'язання з визначеною виплатою розраховується щорічно незалежними актуаріями із застосуванням методу прогнозованої умовної одиниці. Поточна сума пенсійних зобов'язань визначається шляхом дисконтування розрахункового майбутнього відтоку грошових коштів із застосуванням процентних ставок за високоліквідними корпоративними облігаціями, деномінованими в тій самій валюті, в якій здійснюються виплати, а термін погашення яких приблизно відповідає терміну цього зобов'язання. У зв'язку з тим, що в Україні відсутній розвинутий ринок облігацій, деномінованих у гривні, з тривалим строком погашення (більше 10 років), для розрахунку були використані поточні ринкові ставки для дисконтування відповідних короткострокових платежів і розрахована ставка дисконтування для довгострокових зобов'язань шляхом екстраполяції поточних ринкових ставок за кривою дохідності. В 2017 році ставка дисконтування була визначена на рівні 11,83% , яка відображає розрахунковий розподіл виплат винагород в часі та їх розмір.

В 2011 році були внесені зміни до МСБО 19 «Виплати працівникам», які суттєво змінюють порядок обліку винагород працівникам. Датою набрання чинності і застосування переглянутого стандарту є періоди, що починаються з 1 січня 2013 року або після цієї дати.

Облікова політика товариства з 1 січня 2013 року ґрунтується на:

- визнанні на початок періоду застосування змін до МСБО 19, а саме, з 01.01.2013 р. невизнаних на 31.12.2012 р. вартості послуг минулих періодів (21 632) тис. грн. та невизнаних актуарних збитків 9 423 тис. грн. з коригуванням в капіталі;
- негайному визнанні актуарних прибутків та збитків (результатів повторного вимірювання) у складі іншого сукупного доходу (витрат);
- негайному визнанні вартості послуг минулих періодів в тому періоді, в якому відбудеться зміна умов пенсійного плану незалежно від того, виникло чи не у працівника право на отримання виплат за планом.

Стандарт вимагає застосовувати для інших довгострокових винагород працівникам спрощений метод обліку. На відміну від методу обліку, що вимагається для винагород по закінченню трудової діяльності, в рамках даного методу переоцінки (актуарні прибутки/збитки) не визнаються у складі іншого сукупного доходу.

У відповідності до умов перехідного періоду, товариство повинно застосовувати переглянутий стандарт ретроспективно, згідно з МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», за виключенням того, що товариство не повинно коригувати балансову вартість активів, які не знаходяться в сфері застосування МСБО 19 (переглянутого), з урахуванням змін витрат на виплату винагороди працівникам, які були включені у первісну вартість до дати первісного застосування.

6.18. Припинення визнання фінансових зобов'язань

Товариство припиняє визнання фінансових зобов'язань тоді і лише тоді, коли зобов'язання товариства врегульовані або анульовані або термін їх дії закінчився.

6.19. Акціонерний капітал

Номінальна вартість простих та привілейованих акцій, дозволених до випуску відображається у складі акціонерного капіталу. Перевищення отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій враховується у складі емісійного доходу в капіталі.

Товариство формувало статутний капітал в 1994 році, коли функціональна валюта України була валютою гіперінфляційної економіки. МСФЗ 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» вимагає перерахунку складових власного капіталу товариства (крім нерозподіленого прибутку та будь-якої дооцінки) з використанням загального індексу цін. Управлінський персонал товариства прийшов до висновку, що застосування вимог МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», в частині перерахунку статутного капіталу, може ввести в оману користувачів фінансової звітності і суперечить меті фінансової звітності, зазначеній в Концептуальній основі. Керівництво товариства, керуючись пунктами 19-20 МСБО 1 «Подання фінансової звітності», прийняло рішення відхилитись від вимог МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції».

6.20. Виплати, основані на акціях

Дивіденди відображаються в тому періоді, в якому вони оголошені. Інформація про дивіденди, що оголошені після звітного періоду, але до того, як фінансова звітність була затверджена до випуску, відображається в примітці «Події після закінчення звітного періоду».

Базисний прибуток (збиток) на акцію обчислюється шляхом ділення прибутку (збитку), на середньозважену кількість звичайних акцій, які перебувають в обігу протягом звітного періоду (знаменник).

6.21. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток товариства формуються як сума поточних податкових витрат, розрахованих на базі оподаткованого прибутку за правилами податкового законодавства, та відстрочених податкових витрат (доходів). Відстрочені податкові витрати

(доходи) виникають внаслідок визнання в прибутку чи збитку відстрочених податкових активів та/або відстрочених податкових зобов'язань.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню, крім випадків, коли такі різниці виникають від первісного визнання активу чи зобов'язання. Відстрочений податковий актив визнається щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню, тією мірою, якою є ймовірним, що буде отримано оподатковуваний прибуток, до якого можна застосувати тимчасову різницю, яка підлягає вирахуванню, за винятком ситуацій, коли відстрочений податковий актив виникає від первісного визнання активу або зобов'язання. Отримання достатнього оподаткованого прибутку є ймовірним тоді, коли відстрочений податковий актив може бути зарахований проти відстроченого податкового зобов'язання, яке відноситься до того самого податкового органу, та буде відновлено в тому самому періоді, що і актив, або в тому періоді, в якому збиток, що виникає з активу, може бути віднесений на попередній або послідуєчий період. У випадках, коли немає достатніх відстрочених податкових зобов'язань щоб зарахувати відстрочений податковий актив, актив відображається в тій мірі, в якій ймовірно виникнення достатнього оподаткованого прибутку в майбутніх періодах.

6.22. Податок на додану вартість

Дохід, витрати та активи визнаються за виключенням податку на додану вартість, крім випадків, коли ПДВ, виник при покупці активів або понесенні витрат, який не відшкодовується з бюджету. В такому випадку ПДВ включається до вартості активу або витрат.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги та кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги відображаються з врахуванням ПДВ. Аванси отримані та аванси сплачені відображаються без ПДВ.

6.23. Операції зі зв'язаними сторонами

В ході своєї звичайної діяльності товариство здійснює операції із зв'язаними сторонами. Товариство до зв'язаних сторін відносить:

- юридичних осіб, які контролюють товариство (наприклад, материнська компанія);
- юридичних та фізичних осіб, які мають таку частку в товаристві, яка надає їм змогу суттєво впливати на діяльність товариства (вважається, що часткою в компанії, яка дає змогу суттєво впливати на діяльність товариства, є частка в розмірі, що перевищує 50% статутного капіталу товариства);
- юридичних осіб, які є дочірніми або асоційованими підприємствами для компанії;
- юридичних осіб, які є спільним підприємством, в якому компанія є контролюючим учасником;
- фізичних осіб – членів провідного управлінського персоналу компанії;
- близьких родичів фізичних осіб, які мають частку в компанії, яка надає їм змогу суттєво впливати на діяльність компанії, та членів провідного управлінського персоналу компанії.

Операції із зв'язаними сторонами відображаються за справедливою вартістю. Основою для судження є ціноутворення на аналогічні види операцій з не пов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки.

6.24. Взаємозалік статей активів та зобов'язань

Фінансові активи та фінансові зобов'язання згортаються, а в балансі відображається згорнутий залишок, тільки якщо товариство має юридичне право здійснити залік визнаних у балансі сум і має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та виконати зобов'язання одночасно. При обліку передачі фінансового активу, який не веде до припинення визнання такого активу, товариство не згортає переданий актив та пов'язане з ним зобов'язання.

6.25. Звітність за сегментами

Сегмент – це відокремлюваний компонент бізнесу товариства, який займається або постачанням послуг чи продуктів (сегмент бізнесу), або наданням послуг чи постачанням продуктів в межах конкретного економічного середовища (географічний сегмент), який зазнає ризиків та забезпечує прибутковість, відмінні від тих, які притаманні іншим сегментам. Товариство оперує в одному сегменті - виробництво і продаж виробів машинобудівної промисловості. Виробництво продукції здійснюється в Україні. Всі вироблені вироби схожі за своєю природою, і їм властиві схожі ризики. Звітність за сегментами товариством не складається.

6.26. Консолідована фінансова звітність.

Товариство та його дочірні компанії повністю консолідуються з дати придбання, тобто, з дати отримання контролю над дочірніми компаніями, та продовжують консолідуватися до дати втрати такого контролю. Фінансова звітність дочірніх компаній підготовлена за той самий звітний період, що і звітність товариства (материнської компанії) на підставі послідовного застосування облікової політики для всіх компаній групи. Всі внутрішньогрупові залишки, операції, нереалізовані прибутки, що виникають в результаті здійснення операцій всередині групи, а також дивіденди, повністю виключаються.

Якщо група втрачає контроль над дочірньою компанією, вона:

- припиняє визнання активів та зобов'язань дочірньої компанії;
- визнає справедливую вартість отриманої винагороди;
- визнає справедливую вартість інвестиції, що залишилася;
- визнає отриманий в результаті операції прибуток або збиток у складі прибутків або збитків;
- перекласифіковує частку материнської компанії в раніше визнаних компонентах іншого сукупного доходу до складу прибутків або збитків, або нерозподіленого прибутку, в залежності від вимог.

6.27. Об'єднання бізнесу та гудвіл

Об'єднання бізнесу обліковується за методом придбання. Вартість придбання оцінюється як сума переданої винагороди, оціненої за справедливою вартістю на дату придбання, і неконтрольованої частки участі в об'єкті придбання. Для кожної операції з об'єднання бізнесу товариство оцінює неконтрольовану частку участі в об'єкті придбання або за справедливою вартістю, або за пропорційною часткою в ідентифікованих чистих активах об'єкта придбання. Витрати, понесені у зв'язку з придбанням, включаються до складу адміністративних витрат.

При поетапному об'єднанні бізнесу покупець переоцінює свою раніше утримувану частку участі в капіталі об'єкта придбання за її справедливою вартістю на дату придбання та визнає остаточний прибуток або збиток, якщо такий існує, в прибутку чи збитку або іншому сукупному прибутку, залежно від обставин.

Гудвіл первісно оцінюється за первісною вартістю, що визначається як перевищення суми переданої компенсації та визнаної неконтрольованої частки участі над сумою чистих ідентифікованих придбаних активів і прийнятих зобов'язань. Якщо передана компенсація менше, ніж справедлива вартість чистих активів об'єкта придбання, різниця визнається у складі прибутків або збитків. В подальшому гудвіл оцінюється за первісною вартістю за вирахуванням збитків від зменшення корисності.

6.28. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах

У разі виникнення помилок стосовно визнання, оцінки, подання або розкриття інформації про елементи фінансових звітів:

1. Потенційні помилки поточного періоду, виявлені протягом цього періоду, виправляють до затвердження фінансових звітів до випуску.

2. Товариство виправляє суттєві помилки попереднього періоду ретроспективно в першому комплекті фінансових звітів, затверджених до випуску після їх виявлення шляхом:

- а) перерахування порівнювальних сум за відображений попередній період (періоди), в кому відбулася помилка; або
- б) перерахування залишків активів, зобов'язань та власного капіталу на початок періоду за самий перший з відображених попередніх періодів, якщо помилка відбулася до першого з відображених попередніх періодів.

Помилку попереднього періоду товариство виправляє шляхом ретроспективного перерахування, за винятком випадків, коли неможливо визначити або вплив на конкретний період, або кумулятивний вплив помилки. Якщо неможливо визначити вплив на конкретний період помилки щодо порівняльної інформації за один або кілька відображених попередніх періодів, товариство перераховує залишки активів, зобов'язань та власного капіталу на початок самого першого періоду, для якого можливе ретроспективне перерахування (який може бути поточним періодом). Якщо неможливо визначити кумулятивний вплив, на початку поточного періоду, помилки на всі попередні періоди, товариство перераховує порівняльну інформацію для виправлення помилки перспективно з самої першої можливої дати.

6.29. Важливі оцінки, професійні судження і припущення в застосуванні облікової політики

Підготовка фінансової звітності вимагає від управлінського персоналу товариства формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів облікової політики, на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у звітності, та на розкриття інформації щодо потенційних активів та зобов'язань. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок. Оцінки та припущення, на яких вони ґрунтуються, регулярно переглядаються. Результати перегляду облікових оцінок визнаються у періоді, в якому вони переглядаються, а також у всіх наступних періодах, на які впливають такі оцінки.

Нижче наведені професійні судження, які найбільш суттєво впливають на суми, що відображені у фінансовій звітності, та основні джерела невизначеності оцінок.

Принципи оцінки за справедливою вартістю.

Товариство класифікує оцінки за справедливою вартістю за допомогою ієрархії справедливої вартості:

- 1) рівень 1: ціни котирувань на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань;
- 2) рівень 2: вхідні дані, інші ніж ціни котирувань, що увійшли у рівень 1, які спостерігаються для активів або зобов'язань або прямо, або опосередковано;
- 3) рівень 3: вхідні дані активів або зобов'язань, що не ґрунтуються на даних ринку, які можна спостерігати.

Кращим свідченням справедливої вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання є ціни котирування на активному ринку. Фінансовий інструмент вважається котируваним на активному ринку, якщо ціни котирування легко і регулярно доступні та відображають фактичні й регулярно здійснювані ринкові операції між незалежними сторонами. Справедлива вартість визначається як ціна, узгоджена між зацікавленим покупцем та зацікавленим продавцем в операції незалежних сторін. Мета визначення справедливої вартості для фінансового інструмента, який відкрито купується та продається на активному ринку – отримати ціну, за якою відбулась би операція з цим інструментом на кінець звітного періоду на найсприятливішому активному ринку, до якого компанія має безпосередній доступ.

Якщо ринок для фінансового інструмента не є активним, товариство визначає справедливу вартість, застосовуючи методи оцінювання. Такі методи базуються на застосуванні останніх ринкових операцій між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами (якщо вони доступні), посиленні на поточну справедливу вартість іншого ідентичного інструмента, аналізі

дисконтованих грошових потоків. Мета застосування методів оцінювання – визначити, якою була б ціна операції на дату оцінки в обміні між незалежними сторонами, виходячи із звичайних міркувань бізнесу. Справедлива вартість оцінюється на основі результатів застосування методів оцінювання, в яких максимально враховуються ринкові показники (та якомога менше – дані, специфічні для компанії). Періодично товариство обстежує методи оцінювання та перевіряє їх на обґрунтованість, застосовуючи ціни спостережених поточних ринкових операцій з такими самими інструментами, або на основі інших доступних спостережених ринкових даних.

Справедлива вартість фінансових інструментів базується на наведених далі чинниках:

- вартість грошей у часі;
- кредитний ризик;
- ціни на валютних біржах;
- товарні ціни;
- ціни на інструменти капіталу;
- волатильність;
- ризик дострокового погашення та ризик відмови;
- витрати на обслуговування фінансового активу або фінансового зобов'язання.

7. Перехід на нові та переглянуті стандарти

Нові стандарти, що були випущені та набудуть чинності з 1 січня 2018 року і пізніше.

Новий МСФЗ 9 (2014) «Фінансові інструменти» набирає чинності з 01 січня 2018 року. Стандарт застосовується ретроспективно з деякими виключеннями, але не вимагається виконання перерахунку за попередні періоди у відношенні класифікації та оцінки (включаючи зменшення корисності). У відповідності до МСФЗ 9, існує три категорії обліку боргових інструментів: за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід і за справедливою вартістю через прибутки/збитки. Принципи оцінки кожної категорії є аналогічними до діючих вимог МСБО 39. Класифікація залежить від бізнес-моделі управління фінансовими активами та від того, чи включають контрактні потоки грошових коштів платежі за основною сумою заборгованості і проценти. Інвестиції в інструменти капіталу завжди оцінюються за справедливою вартістю. Однак, керівництво може прийняти безвідкличне рішення про представлення змін справедливої вартості в іншому сукупному доході, якщо даний інструмент не відноситься до категорії «утримувані для торгівлі». Якщо ж він відноситься до категорії «утримувані для торгівлі», то зміни справедливої вартості включаються до складу прибутків/ збитків. Всі інші інструменти (у тому числі всі похідні інструменти), оцінюються за справедливою вартістю з відображенням змін у складі прибутку або збитку. МСФЗ 9 містить «три етапний» підхід до обліку кредитних збитків, який заснований на змінах кредитної якості фінансових активів з моменту їх первісного визнання. При значному збільшенні кредитного ризику зменшення корисності оцінюється за допомогою очікуваних кредитних збитків за весь строк дії кредиту, а не за 12 місяців. Переглянутий варіант МСФЗ 9 представляє нову модель обліку хеджування, яка розроблена, щоб бути більш тісно пов'язана з тим, як суб'єкт господарювання здійснює діяльність з управління ризиками при хеджуванні фінансових і нефінансових ризиків. Товариство не застосовувало МСФЗ 9 (2014) до своєї фінансової звітності за 2017 рік. За оцінками керівництва товариства, застосування стандарту в майбутньому може суттєво вплинути на вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань. Однак, до того часу, поки не буде завершена детальна перевірка, неможливо зробити обґрунтовану оцінку впливу МСФЗ 9 на майбутню фінансову звітність Компанії.

МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами» застосовується до першої річної фінансової звітності за період, що починається з або після 1 січня 2018 року. Стандарт забезпечує єдину комплексну модель обліку виручки на основі п'ятиступінчастої моделі, яка може застосовуватися до всіх договорів з клієнтами, а саме:

- ідентифікувати договір з клієнтом;
- ідентифікувати зобов'язання щодо виконання;
- визначити ціну операції;
- розподілити ціну операції на зобов'язання щодо виконання;
- визнавати виручку у певний момент часу або з плином часу задоволення зобов'язання щодо виконання.

МСФЗ 16 «Оренда» застосовується до першої річної фінансової звітності за період, що починається з або після 1 січня 2019 року. Стандарт замінює облік операційної та фінансової оренди для орендарів єдиною моделлю. На дату початку оренди визнається актив в формі права використання в сумі зобов'язання за майбутніми орендними платежами плюс первісні прямі витрати. В подальшому актив в формі права використання оцінюється за первісною вартістю за вирахуванням амортизації та збитків від зменшення корисності (крім інвестиційної нерухомості або основних засобів, що обліковуються за переоціненою вартістю). Зобов'язання оцінюється за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів, виходячи із строку оренди, який включає періоди, у відношенні яких існує достатня впевненість в продовженні. Комбіновані договори оренди та надання послуг повинні розділятися на компоненти, при цьому актив в формі права використання та зобов'язання формуються лише виходячи з компонента оренди. Витрати з операційної оренди будуть замінені процентними витратами за зобов'язанням та витратами з амортизації активу, що призведе до визнання більш високих витрат на початку строку оренди та більш низьких – в кінці строку. Стандарт може застосовуватись повністю ретроспективно або без перерахунку інформації за порівняльний період з визнанням сумарного ефекту від первісного застосування стандарту як коригування вхідних залишків. Товариство не застосовувало МСФЗ 16 до своєї фінансової звітності за 2017 рік. За оцінками керівництва товариства, застосування стандарту в майбутньому суттєво вплине на вартість активів і зобов'язань, а також на характер та розмір витрат. Однак, до того часу, поки не буде завершена детальна перевірка, неможливо зробити обґрунтовану оцінку впливу МСФЗ 16 на майбутню фінансову звітність Компанії.

МСФЗ 17 «Страхові контракти» застосовується до першої річної фінансової звітності за період, що починається з або після 1 січня 2021 року та замінює МСФЗ 4 «Страхові контракти». У відповідності до МСФЗ 17, компаніям необхідно буде застосовувати модель поточної оцінки, яка передбачає здійснення переоцінки в кожному звітному періоді. Контракти оцінюються із застосуванням таких елементів, як:

- дисконтовані грошові потоки, зважені з врахуванням ймовірності;
- коригування на очевидний ризик;
- сервісна маржа за контрактом, яка уявляє собою незароблений прибуток за контрактом, який визнається рівномірно.

8. Перекласифікації та виправлення помилок в фінансовій звітності

В порівнянні дані за попередній рік, що наведені в цій фінансовій звітності, були змінені декілька статей Консолідованого балансу (Звіту про фінансовий стан) з одночасним зменшенням нерозподіленого у зв'язку з отриманням додаткової інформації, а саме: Було змінено наступні статті фінансової звітності:

Назва рядка балансу	Коригування раніше нарахованого резерву під ДЗ по ДП	Коригування згідно Актив виконаних робіт минулих періодів	Новий залишок на 01.01.2018р.
Запаси	0	-346	1 614 453
Незавершене виробництво	0	-346	1 217 190
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	4 314	250	2 112 962
Інші оборотні активи	0	616	58 769
Зміни за розділом II Активу Балансу	4 314	520	5 791 754
Зміни за Підсумком Активу Балансу	4 314	520	6 624 686
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	4 314	923	-5 185 747
Зміни за розділом I Пасиву Балансу	4 314	923	-4 239 173
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	0	-2 286	2 101 008
Інші поточні зобов'язання	0	1 846	2 808 722
Зміни за розділом IV Пасиву Балансу	0	-403	10 643 636
Зміни за Підсумком Пасиву Балансу	4 314	520	6 624 686

Частки участі в інших суб'єктах господарювання

Частки участі в дочірніх підприємствах

Група складається з материнського підприємства – Публічного акціонерного товариства «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання» та його дочірніх компаній.

Протягом 2018 року товариство набуло частку ТОВ "ПроектЕнергоСервіс" г. Астана, 010000, район Есиль, Кабанбай батыра, 34/1, оф.23, БИН: 110440005403.

Станом на кінець звітнього року не існувало суттєвих обмежень на здатність материнського підприємства мати доступ до активів, використовувати активи та погашати зобов'язання групи. Права захисту неконтрольованих часток не обмежували значно здатність материнського підприємства мати доступ до активів використовувати активи та погашати зобов'язання групи.

Контрактні угоди, які могли б вимагати від материнського підприємства та його дочірніх підприємств надати фінансову підтримку консолідованому структурованому суб'єктові господарювання, протягом звітнього року та попереднього року не укладались.

Протягом звітнього року материнське підприємство та його дочірні підприємства не надавало фінансову або іншу підтримку консолідованому структурованому суб'єктові господарювання.

Материнське підприємство не має намірів надати фінансову або іншу підтримку консолідованому структурованому суб'єктові господарювання, в тому числі намірів допомогти структурованому суб'єктові господарювання в отриманні фінансової підтримки.

Частки участі в асоційованих підприємствах

Асоційованим підприємством, яке є стратегічним для діяльності материнської компанії, є Товариство з обмеженою відповідальністю «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання». ПАТ «Сумське НВО» має частку участі в асоційованих підприємствах – товаристві з обмеженою відповідальністю «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання» (частка власності станом на 31 грудня 2018 року складала 21,68%, собівартість інвестиції – 216 365 тис. грн.) та консорціуму «Атоммашпроект» (Консорціум «Атоммашпроект» код

ЄДРПОУ 34592533; Україна, 40004, м. Суми, ковпауівський р-н, вул Горького, 58; частка власності станом на 31.12.2018 року складала 50%, собівартість інвестиції – 50 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2018 року умовних зобов'язань, пов'язаних з участю в асоційованому підприємстві не існувало.

Нематеріальні активи.

Нематеріальні активи компанії представлені в фінансовій звітності наступним чином:

Стаття	Код рядка	31 грудня 2017	31 грудня 2018
Нематеріальні активи	1000	17 591	15 015
первісна вартість	1001	32 485	33 020
накопичена амортизація	1002	14 894	18 005

Основні засоби

Структура основних засобів	Будівлі, споруди та передавальні	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструменти, прилади, інвентар	Інші основні засоби	Бібліотечні фонди	Інші необоротні активи	УСЬОГО
Балансова вартість на початок періоду, у т.ч.	141 072	31 550	13 661	14 873	178 629	0	6 142	385 927
первісна (переоцінена) вартість	186 898	53 266	24 006	29 057	248 206	528	22 087	564 048
знос	-45 826	-21 716	-10 345	-14 184	-69 577	-528	-15 945	-178 121
Придбано за кошти	671	1 377		342	10 498	15	771	13 674
Перекласифікація, у т.ч.								
перекласифікація первісної (переоціненої) вартості	31			-2	-29			
перекласифікація зносу	-31			2	29			
Вибуття	14 591	914	1	85	25		15	15 631
вибуття первісної (переоціненої) вартості	19 678	2 143	12	584	985		636	24 038
вибуття зносу	5 087	1 229	11	499	960		621	8 407
Амортизаційні відрахування	7 338	4 855	2 304	2 164	22 264		1 184	40 109
Балансова вартість на кінець періоду, у т.ч.	119 814	27 158	11 356	12 966	166 838	15	5 714	343 861
первісна (переоцінена) вартість	167 922	52 500	23 994	28 813	257 690	543	22 222	553 684
знос	-48 108	-25 342	-12 638	-15 847	-90 852	-528	-16 508	-209 823

Фінансові інвестиції

Фінансові інвестиції, що включені до статей Консолідованого балансу (Звіту про фінансовий стан) «Довгострокові фінансові інвестиції» та «Поточні фінансові інвестиції» мають наступну структуру:

Вид фінансових інвестицій	Станом на кінець звітної періоду				Станом на початок звітної періоду			
	Фінансові інвестиції за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	Фінансові інвестиції, доступні для продажу	Фінансові інвестиції, утримувані до погашення	Інвестиції в дочірні та асоційовані підприємства	Фінансові інвестиції за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	Фінансові інвестиції, доступні для продажу	Фінансові інвестиції, утримувані до погашення	Інвестиції в дочірні та асоційовані підприємства
Інші довгострокові фінансові інвестиції:								
Акції	-	2 000	-	-	-	2 000	-	-
Облігації	-	-	-	-	-	-	-	-
Частки у статутному капіталі	-	11 325	-	-	-	11 160	-	-
Депозити	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші	-	-	2 382	-	-	-	2 446	-
Всього	-	13 325	2 382	-	-	13 160	2 446	-
Поточні фінансові інвестиції								
Акції	-	-	-	-	-	-	-	-
Облігації	-	-	-	-	-	-	-	-
Частки у статутному капіталі	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити	-	-	58 753	-	-	-	66 914	-
Інші	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього	-	-	58 753	-	-	-	66 914	-

Фінансові інвестиції, доступні для продажу, представлені акціями та інвестиційними сертифікатами, що не мають котирувань на активному ринку, а також частками в статутному капіталі товариств. Інвестиції відображені в балансі товариства за собівартістю. Протягом 2018 року збиток від зменшення корисності фінансових інвестицій, доступних для продажу, склав 64 тис грн.

Кредити банків

Станом на 31.12.2018 та 31.12.2017 року товариство не мало довгострокових кредитів банків. Інформація щодо короткострокових кредитів представлена нижче:

Назва банку	Валюта кредиту	Залишок заборгованості на 31.12.2018, тис. грн.
ПАТ «ПУМБ»	дол. США	886 024
ПАТ «ІНГ Банк Україна»	дол. США	227 044
ПАТ «Банк Кредит Дніпро»	дол. США	487 460
АТ «Сбербанк»	дол. США	719 895
ПАТ «Промінвестбанк»	дол. США	1 691 158
ПАТ «ВБР»	дол. США	553 765
Всього		4 565 346

Назва банку	Валюта кредиту	Залишок заборгованості на 31.12.2017, тис. грн.
ПАТ «ПУМБ»	дол. США	898 151
ПАТ «ІНГ Банк Україна»	дол. США	230 151
ПАТ «Банк Кредит Дніпро»	дол. США	494 132
АТ «Сбербанк»	дол. США	729 748
ПАТ «Промінвестбанк»	дол. США	1 714 304
ПАТ «ВБР»	дол. США	561 344
Всього		4 627 830

Дебіторська заборгованість

Згідно з обліковою політикою, резерв під зменшення корисності дебіторської заборгованості нараховується в процентному відношенні залежно від періоду прострочення заборгованості від 366 до 730 днів – 10%, від 730 до 1095 днів – 20%, більше 1095 днів – 100%. Протягом 2018 року було створено резерв під зменшення корисності в сумі 797 873 тис. грн., списано дебіторської заборгованості за рахунок резерву – 377 тис. грн., сторновано резерву на суму 466 тис. грн.

Дебіторська заборгованість	Залишок на початок звітного періоду	Створено резерву	Списано дебіторської заборгованості за рахунок резерву	Сторнування резерву	Курсова різниця (+/-)	Залишок на кінець звітного періоду
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	30 703	17 104	(144)	(7)	(1 021)	46 635
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	2 054	574	(232)	(449)	-	1 947
Інша поточна дебіторська заборгованість	200 328	780 195	(1)	(10)	(2 669)	977 843
Всього	233 085	797 873	(377)	(466)	(3 690)	1 026 425

Розкриття доходів та витрат

Стаття	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	837 323	995 225
Інші операційні доходи	109 297	237 034
Доход від участі в капіталі	165	12 558
Фінансові доходи	70 036	2 087
Інші доходи	510	11 789
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(961 695)	(1 173 989)
Адміністративні витрати	(120 946)	(138 738)

Витрати на збут	(28 988)	(34 647)
Інші операційні витрати	(1 391 272)	(92 462)
Фінансові витрати	(668 947)	(835 451)
Втрати від участі в капіталі	(2 587)	-
Інші витрати	(2 511)	(24 345)

Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін.

У відповідності до вимог МСФЗ 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони» товариство розкриває інформацію щодо операцій і сальдо заборгованості між товариством та зв'язаними сторонами. До зв'язаних сторін товариство відносить:

- юридичних осіб, які контролюють товариство (наприклад, материнська компанія);
- юридичних та фізичних осіб, які мають таку частку в товаристві, яка надає їм змогу суттєво впливати на діяльність товариства (вважається, що часткою в компанії, яка дає змогу суттєво впливати на діяльність товариства, є частка в розмірі, що перевищує 50% статутного капіталу товариства);
- юридичних осіб, які є дочірніми або асоційованими підприємствами для товариства;
- юридичних осіб, які є спільним підприємством, в якому товариство є контролюючим учасником;
- фізичних осіб – членів провідного управлінського персоналу товариства;
- близьких родичів фізичних осіб, які мають частку в товаристві, яка надає їм змогу суттєво впливати на діяльність товариства, та членів провідного управлінського персоналу товариства.

Доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами за звітний період:

Найменування статті	Найбільші учасники (акціонери)	Компанії під спільним контролем	Провідний управлінський персонал	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
Доходи від реалізації продукції, (товарів, робіт, послуг)	-	-	-	8 230	5 486
Собівартість реалізованої продукції, (товарів, робіт, послуг)	-	-	-	(72 905)	(9 475)
Інші операційні доходи	-	-	-	55	10 757
Дивіденди отримані	-	-	-	-	-
Адміністративні та інші операційні витрати	-	-	-	(6 597)	-

Доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами за попередній період:

Найменування статті	Найбільші учасники (акціонери)	Компанії під спільним контролем	Провідний управлінський персонал	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
Доходи від реалізації продукції, (товарів, робіт, послуг)	-	-	-	8 762	4 377
Собівартість реалізованої продукції, (товарів, робіт, послуг)	-	-	-	(159 139)	(28 773)
Інші операційні доходи	-	-	-	119	7 845
Дивіденди отримані	-	-	-	-	-
Адміністративні та інші операційні витрати	-	-	-	(14 571)	(5)

Залишки за операціями зі зв'язаними сторонами станом на 31 грудня 2018 року:

Найменування статті	Найбільші учасники (акціонери)	Компанії під спільним контролем	Провідний управлінський персонал	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	-	-	10 871	1 932
Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	-	-	48	841 462
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	-	-	1 371 194	15 278
Інша поточна кредиторська заборгованість	-	-	-	216 365	

Залишки за операціями зі зв'язаними сторонами станом на 31 грудня 2017 року:

Найменування статті	Найбільші учасники (акціонери)	Компанії під спільним контролем	Провідний управлінський персонал	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	-	-	1839	4903
Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	-	-	12	850 940
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	-	-	1 317 055	23 276
Інша поточна кредиторська заборгованість	-	-	-	216 365	-

Умовні активи та зобов'язання

Станом на 31 грудня 2017 року та 31 грудня 2018 року товариство не визнавало умовних активів та умовних зобов'язань, інформація про яких повинна розкриватися в фінансовій звітності, відповідно до МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи».

Операції з інструментами власного капіталу

Протягом 2018 року товариство не здійснювало операцій з інструментами власного капіталу.

Протягом 2018 року товариство не призначало фінансові інструменти інструментами хеджування та не оформлювало документацію про цілі управління ризиком і стратегію хеджування.

10. Інформація про виконання значних правочинів

Значні правочини, тобто правочини (крім правочинів з розміщення товариством власних акцій), учинені товариством, якщо ринкова вартість майна (робіт, послуг), що є їх предметом, становить 10 і більше відсотків вартості активів товариства станом на 31.12.2015 року, здійснені відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI та Статуту товариства.

11. Інформація про вчинення товариством правочинів в яких є зацікавленість.

Протягом 2018 року товариство не здійснювало правочинів, щодо вчинення яких є зацікавленість, відповідно до статті 71 Закону України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI.

12. Інформація про корпоративне управління, у відповідності до Закону України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI

Корпоративне управління товариством – це система відносин, яка визначає правила та процедури прийняття рішень щодо діяльності товариства та здійснення контролю, а також розподіл прав і обов'язків між органами товариства та його учасниками стосовно управління ним.

Система корпоративного управління ПАТ «Сумське НВО» має наступну структуру:

1. Загальні збори – Вищий орган Товариства.

2. Наглядова рада – орган, який здійснює захист прав акціонерів Товариства, і в межах компетенції, визначеної законодавством, Статутом та Положенням «Про Наглядову раду Публічного акціонерного товариства «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання», контролює та регулює діяльність генерального директора Товариства.

3. Генеральний директор Товариства – одноосібний виконавчий орган Товариства, який в межах компетенції, визначеної законодавством та Статутом, здійснює управління поточною діяльністю Товариства.

4. Ревізійна комісія Товариства – орган Товариства, який в межах компетенції, визначеної законодавством, Статутом та Положенням «Про ревізійну комісію Публічного акціонерного товариства «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання», здійснює перевірку господарської діяльності Товариства.

Загальними зборами акціонерів були затверджені наступні документи, що регламентують функціонування системи корпоративного управління ПАТ «Сумське НВО»:

- Положення про Загальні збори акціонерів;
- Положення про Наглядову раду;
- Положення про Ревізійну комісію.

Наглядова рада ПАТ «Сумське НВО» згідно зі Статутом товариства складається з п'яти членів, які обираються загальними зборами з числа акціонерів або осіб, які представляють їхні інтереси. Членом Наглядової ради може бути лише фізична особа.

Голова та Секретар Наглядової ради обираються членами Наглядової ради з їх числа простою більшістю голосів від кількісного складу Наглядової ради. Наглядова рада має право у будь-який час переобрати Голову чи Секретаря Наглядової ради.

До виключної компетенції Наглядової ради належить вирішення питань, передбачених Статутом, а також переданих на вирішення Наглядової ради Загальними зборами, а саме: затвердження в межах своєї компетенції положень, якими регулюються питання, пов'язані з діяльністю Товариства, внесення змін до них; затвердження організаційної структури управління Товариства; створення, реорганізація та ліквідація філій, представництв та інших відокремлених підрозділів Товариства, затвердження їх положень, внесення змін до них; вирішення усіх питань

щодо скликання та проведення Загальних зборів, зокрема підготовка, затвердження порядку денного Загальних зборів, прийняття рішення про дату їх проведення та про включення або відмову у включенні пропозицій до порядку денного (крім скликання акціонерами позачергових Загальних зборів); прийняття рішення про проведення чергових або позачергових Загальних зборів відповідно до Статуту та у випадках, встановлених законодавством; обрання Реєстраційної комісії Загальних зборів, за винятком випадків, встановлених законодавством; прийняття рішення про передачу повноважень Реєстраційної комісії зберігачу або депозитарію, затвердження умов договору про передачу таких повноважень; у випадках, передбачених законодавством та Статутом, визначення особи, що уповноважується відкривати Загальні збори та головувати на них, та/або особи, що уповноважується виконувати функції секретаря Загальних зборів; визначення дати складення переліку акціонерів, які мають бути повідомлені про проведення Загальних зборів та мають право на участь у Загальних зборах; затвердження форми і тексту бюлетенів для голосування на Загальних зборах; вирішення питань про запрошення на Загальні збори представників аудитора Товариства, посадових осіб Товариства незалежно від володіння ними акціями Товариства, представників органу, який представляє права та інтереси трудового колективу Товариства, будь-яких інших осіб; прийняття рішення про продаж раніше викуплених Товариством акцій; прийняття рішення про розміщення Товариством інших цінних паперів, крім акцій, векселів та податкових векселів, затвердження порядку та умов їх випуску, а також прийняття рішення про їх викуп; затвердження ринкової вартості майна (цінних паперів, інших речей або майнових чи відчужуваних прав) у випадках його оцінки, передбачених Статутом та законодавством, а також прийняття рішення про обрання оцінювача майна Товариства та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг; обрання та припинення повноважень Генерального директора; затвердження умов контракту (строкового трудового договору), який укладатиметься з Генеральним директором, укладення та розірвання контракту, встановлення розміру його винагороди. Контракт з Генеральним директором від імені Товариства підписується Головою Наглядової ради або особою, уповноваженою Наглядовою радою; прийняття рішення про відсторонення Генерального директора від здійснення повноважень та обрання особи, яка тимчасово здійснюватиме повноваження Генерального директора.

Призначена особа, яка тимчасово здійснюватиме повноваження Генерального директора, здійснює керівництво поточною діяльністю Товариства у межах компетенції Генерального директора, визначеної Статутом, якщо інше не визначено у рішенні при її обранні; прийняття рішення про відсторонення Генерального директора від здійснення повноважень на час проведення спеціальних перевірок, передбачених законодавством та Статутом, але не більше ніж на три місяці, та обрання особи, яка тимчасово здійснюватиме повноваження Генерального директора. Призначена особа, яка тимчасово здійснюватиме повноваження Генерального директора, здійснює керівництво поточною діяльністю Товариства у межах компетенції Генерального директора, визначеної Статутом, якщо інше не визначено у рішенні при її обранні; визначення порядку проведення аудиторських перевірок діяльності Товариства, обрання аудитора Товариства та визначення умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг; визначення дати складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, порядку та строків виплати дивідендів у межах граничного строку, визначеного законодавством; вирішення питань про участь та припинення участі Товариства у промислово-фінансових групах та інших об'єднаннях, підприємствах, установах, організаціях (у тому числі міжнародних, благодійних та інших неприбуткових організаціях), про заснування

інших юридичних осіб; надання попередньої згоди Генеральному директору на укладення Товариством договорів, правочинів чи вчинення операцій щодо набуття чи припинення участі Товариства у складі інших юридичних осіб, в тому числі надання попередньої згоди Генеральному директору на підписання установчих документів таких юридичних осіб або змін до них; вирішення питань, віднесених до компетенції Наглядової ради законодавством, у разі злиття, приєднання, поділу, виділу або перетворення Товариства; прийняття рішення про вчинення Товариством значного правочину, визначеного пунктом 13.2 Статуту; подання на розгляд Загальним зборам пропозицій про вчинення значних правочинів, визначених у пунктах 13.3 та 13.4 Статуту; прийняття рішення про вчинення чи відмову від вчинення правочинів, щодо яких є заінтересованість, у випадках, передбачених законодавством та Статутом, або про винесення на розгляд Загальних зборів подання про вчинення цих правочинів; визначення ймовірності визнання Товариства неплатоспроможним внаслідок прийняття ним на себе зобов'язань або їх виконання, у тому числі внаслідок виплати дивідендів або викупу акцій; прийняття рішення про обрання (заміну) зберігача та/або депозитарія цінних паперів та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг; надсилання пропозиції акціонерам про придбання належних їм акцій особою (особами, що діють спільно), яка придбала контрольний пакет акцій, у випадках, визначених законодавством; затвердження порядку і умов залучення до Товариства інвестицій, у тому числі іноземних; погодження за поданням Генерального директора кандидатур керівників за функціями управління (їх призначення та звільнення, за виключенням звільнення за власним бажанням) відповідно до організаційної структури управління Товариства; погодження за поданням Генерального директора кандидатур на посади керівників залежних господарських товариств та відокремлених підрозділів, філій, представництв (їх призначення та звільнення, за виключенням звільнення за власним бажанням), визначення умов оплати їх праці; прийняття рішень про проведення позачергових ревізій, аудиту господарської діяльності залежних господарських товариств та відокремлених підрозділів Товариства, філій, представництв, розгляд результатів ревізій, аудиту; попередній розгляд річних звітів, балансів та висновків по них Ревізійної комісії; визначення форм контролю за діяльністю Генерального директора, здійснення контролю за господарською діяльністю Товариства, ініціювання, в разі необхідності, проведення позачергових ревізій та аудиторських перевірок господарської діяльності Товариства, розгляд результатів ревізій, аудиту; попередній розгляд всіх матеріалів, що пропонуються до розгляду Загальним зборам, крім випадків, передбачених законодавством; подання Загальним зборам пропозицій з питань діяльності Товариства; подання Загальним зборам пропозицій відносно викупу Товариством розміщених ним акцій; контроль за реалізацією основних напрямків діяльності Товариства, ухвалення його стратегії, погодження річного бюджету, бізнес-планів та здійснення контролю за їх реалізацією; аналіз та оцінка дій Генерального директора щодо управління Товариством, реалізації інвестиційної, технічної та цінової політики, додержання раціональної номенклатури товарів і послуг, здійснення інших дій щодо контролю за діяльністю Генерального директора; забезпечення функціонування належної системи внутрішнього та зовнішнього контролю за господарською діяльністю Товариства (що включає, але не обмежується, виявлення недоліків системи контролю, розробку пропозицій та рекомендацій щодо їх вдосконалення, здійснення контролю за ефективністю зовнішнього аудиту, об'єктивністю та незалежністю аудитора, здійснення контролю за усуненням недоліків, які були виявлені під час проведення перевірок Ревізійною комісією та зовнішнім аудитором); розгляд висновків, матеріалів перевірок та службових розслідувань, що проводяться Ревізійною комісією

за власною ініціативою, за рішенням Загальних зборів, Наглядової ради чи за вимогою акціонерів Товариства; розгляд та затвердження квартальних звітів, які подає Генеральний директор, а також погодження і внесення на розгляд Загальних зборів річних результатів діяльності Товариства (в тому числі річної фінансової звітності); проведення перевірки достовірності річної та квартальної фінансової звітності до її оприлюднення та (або) подання на розгляд Загальних зборів; визначення загальних засад інформаційної політики Товариства; встановлення порядку надання інформації акціонерам та особам, які не є акціонерами; визначення переліку відомостей, які становлять комерційну таємницю та конфіденційну інформацію, а також встановлення порядку доступу до такої інформації; здійснення контролю за розкриттям інформації та реалізацією інформаційної політики Товариства; погодження наказів або інших рішень Генерального директора за його поданням; вирішення інших питань, що належать до компетенції Наглядової ради.

Питання, що належать до виключної компетенції Наглядової ради, не можуть вирішуватися іншими органами управління Товариства, крім Загальних зборів, за винятком випадків, встановлених законодавством.

Питання, які віднесені до компетенції Наглядової ради, можуть вирішуватися нею, у тому числі, за поданням Генерального директора.

Наглядовою радою ПАТ «Сумське НВО» не створено жодного комітету.

Винагорода членам Наглядової ради не виплачується.

Генеральний директор є одноосібним виконавчим органом управління Товариства, який здійснює управління його поточною діяльністю. Генеральний директор одноосібно, на свій розсуд та під власну відповідальність, ухвалює усі рішення щодо питань, які входять до його компетенції, несе відповідальність за результати господарської діяльності Товариства згідно з принципами та порядком, встановленими Статутом, рішеннями Загальних зборів та Наглядової ради. Генеральний директор підпорядкований та підзвітний Загальним зборам та Наглядовій раді і організовує виконання їх рішень. Поєднання Генеральним директором посад в органах управління інших суб'єктів господарювання допускається лише за згодою Наглядової ради.

Обрання та припинення повноважень Генерального директора, а також прийняття рішення про його відсторонення здійснює Наглядова рада у порядку, передбаченому законодавством та Статутом. Строк повноважень Генерального директора складає 3 (три) роки з дати прийняття рішення про його обрання. У випадку закінчення визначеного цим Статутом строку повноважень Генерального директора і відсутності рішення про обрання (переобрання) Генерального директора, строк його повноважень продовжується до моменту обрання (переобрання) Генерального директора у порядку, передбаченому законодавством та Статутом. Повноваження Генерального директора можуть бути припинені відповідно до рішення Наглядової ради у будь-який час та з будь-яких підстав. Повноваження Генерального директора припиняються достроково без ухвалення органами управління Товариства будь-яких рішень у разі настання певних подій, а саме: за власним бажанням з письмовим повідомленням Наглядової ради за 2 (два) тижні; у разі набрання законної сили вироком чи рішенням суду, яким Генерального директора засуджено до покарання, що виключає можливість виконання ним обов'язків (позбавлення волі, судова заборона обіймати певні посади тощо); у разі смерті, визнання недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім, померлим; в інших випадках, передбачених законодавством.

До компетенції Генерального директора належать усі питання діяльності Товариства, крім тих, що віднесені до виключної компетенції Загальних зборів та Наглядової ради, зокрема він

представляє Товариство у відносинах з українськими та іноземними громадянами, особами без громадянства, підприємствами, установами та організаціями, органами державної влади або місцевого самоврядування та будь-якими іншими суб'єктами; подає на затвердження Наглядової ради пропозиції щодо організаційної структури управління Товариства; подає для погодження Наглядовій раді кандидатури керівників за функціями управління (їх призначення та звільнення, за виключенням звільнення за власним бажанням) відповідно до організаційної структури управління Товариства, визначає умови оплати їх праці; призначає та звільняє за погодженням із Наглядовою радою керівників відокремлених підрозділів, філій, представництв, застосовує щодо них заходи заохочення та накладає стягнення; організовує розробку та затверджує поточні плани і оперативні завдання Товариства та забезпечує їх реалізацію; розподіляє обов'язки між керівниками за функціями управління; самостійно розпоряджається коштами та майном Товариства, укладає договори, правочини, здійснює операції, в тому числі укладає кредитні договори, договори про надання майна Товариства в заставу, іпотеку тощо, договори про видачу від імені Товариства фінансових гарантій та поручительства з урахуванням вимог, встановлених розділом 13 Статуту; попередньо погоджує із Наглядовою радою укладення Товариством правочинів чи вчинення операцій, визначених розділом 13 Статуту; готує Наглядовій раді висновки та пропозиції по таким правочинам чи операціям; готує пропозиції Наглядовій раді про анулювання акцій чи продаж раніше викуплених Товариством акцій; готує пропозиції Наглядовій раді про розміщення Товариством інших цінних паперів, крім акцій, за винятком векселів, податкових векселів, про порядок та умови їх випуску, а також про викуп розміщених Товариством інших, крім акцій, цінних паперів; подає на розгляд Наглядової ради пропозиції про участь та припинення участі Товариства у промислово-фінансових групах та інших об'єднаннях, підприємствах, установах, організаціях (у тому числі міжнародних, благодійних та інших неприбуткових організаціях); про заснування інших юридичних осіб тощо; за погодженням із Наглядовою радою підписує установчі документи (зміни до установчих документів) нових господарських товариств, інших юридичних осіб, створених Товариством або за участю Товариства, та без довіреності приймає участь (голосує) на установчих та інших зборах таких юридичних осіб; вимагає, у разі необхідності, скликання засідання Наглядової ради, за запрошенням Голови Наглядової ради може приймати участь у засіданнях Наглядової ради з правом дорадчого голосу; вимагає скликання Наглядовою радою позачергових Загальних зборів у разі порушення провадження про визнання Товариства банкрутом або іншої необхідності, у передбачених законодавством випадках, вчинення значного правочину; подає на розгляд Наглядової ради пропозиції щодо скликання чергових та позачергових Загальних зборів, у тому числі про їх порядок денний, рекомендації та проекти рішень з питань порядку денного; здійснює організаційне забезпечення Загальних зборів (за рішенням Наглядової ради) їх скликання та проведення. У разі необхідності обрання нового складу Наглядової ради, якщо кількість її членів не відповідає вимогам Статуту, на вимогу членів Наглядової ради, які залишилися, організовує у визначені законодавством строки скликання та проведення позачергових Загальних зборів з метою обрання нового складу Наглядової ради; готує Наглядовій раді пропозиції щодо основних напрямків діяльності Товариства, його планів та звітів про їх виконання; організовує складання та надання Наглядовій раді квартальних та річних звітів Товариства до їх оприлюднення та (або) подання на розгляд Загальних зборів; подає Наглядовій раді пропозиції щодо дивідендної політики; організовує за рішенням Загальних зборів нарахування та виплату доходів за цінними паперами, що випущені Товариством; організовує контроль виконання рішень Загальних зборів та Наглядової ради; у випадках, передбачених законодавством, а також у разі прийняття

відповідного рішення Наглядовою радою, забезпечує проведення аудиторської перевірки діяльності Товариства. Кандидатура аудитора та умови договору з ним повинні бути погоджені із Наглядовою радою; без довіреності діє від імені Товариства та вчиняє від його імені юридичні дії у межах компетенції, визначеної Статутом, у тому числі: відкриває та закриває рахунки у банківських установах; підписує усі документи грошового, кредитного, майнового та немайнового характеру, звіти та баланси, листи, звернення тощо; здійснює операції, виступає від імені Товариства у взаємовідносинах з будь-якими третіми особами; наймає на роботу та звільняє з роботи працівників Товариства, вживає до них заходи заохочення за результатами їх трудової діяльності та накладає стягнення за порушення відповідно до законодавства, Статуту та внутрішніх документів Товариства; укладає трудові договори та угоди (крім працівників товариства, підписання трудових договорів з якими законодавством та Статутом віднесено до компетенції інших осіб); встановлює форми, системи та порядок оплати праці працівників Товариства (крім осіб, розмір та умови оплати праці яких визначаються Загальними зборами або Наглядовою радою) згідно з вимогами законодавства, штатні розклади відокремлених підрозділів, філій, представництв Товариства; у межах своєї компетенції видає накази та розпорядження, дає вказівки, обов'язкові для виконання усіма працівниками Товариства, включаючи відокремлені підрозділи, філії, представництва; подає Наглядовій раді з власної ініціативи, у разі необхідності, на погодження накази або інші рішення; здійснює інші функції, які необхідні для забезпечення нормальної роботи Товариства, згідно із законодавством, Статутом та внутрішніми документами Товариства; підписує від імені власника колективний договір, зміни та доповнення до нього; забезпечує оформлення виписок із Статуту (змін до нього), витягів із протоколів Загальних зборів, та інших документів, що затверджено Загальними зборами, та підписує ці документи; вирішує інші питання діяльності Товариства, крім тих, які відповідно до цього Статуту відносяться до компетенції Загальних зборів або Наглядової ради.

Статутом товариства передбачені наступні обмеження щодо повноважень Генерального директора, а саме, Генеральний директор не має права утворювати або брати участь (придбавати акції, частки, паї) в підприємствах, що конкурують з Товариством.

Товариство є основним місцем роботи Генерального директора. Генеральний директор може обіймати інші оплачувані посади у державних або громадських органах, а також на інших підприємствах, в установах і організаціях виключно за згодою Наглядової ради.

Генеральний директор, а також його афілійовані особи не мають права приймати дарунки, інші прямі або непрямі вигоди, що мають на меті спонукати Генерального директора до прийняття конкретного господарського рішення.

Ревізійна комісія товариства здійснює перевірки господарсько-фінансової діяльності Дирекції товариства та підзвітна Загальним зборам акціонерів. Ревізійна комісія обирається Загальними зборами в кількості 3 (трьох) осіб строком на 3 (три) роки з числа фізичних осіб, які мають повну цивільну дієздатність, та/або з числа юридичних осіб – акціонерів. Обрання Ревізійної комісії здійснюється шляхом кумулятивного голосування у порядку, передбаченому законодавством та Статутом. У разі, якщо після закінчення строку повноважень Ревізійної комісії Загальними зборами з будь-яких причин не ухвалено рішення про обрання нового складу Ревізійної комісії, її повноваження продовжуються до моменту обрання нового складу Ревізійної комісії. Повноваження Голови та/або членів Ревізійної комісії можуть бути припинені достроково відповідно до рішення Загальних зборів у будь-який час та з будь-яких підстав. Згідно зі Статутом товариства, до компетенції Ревізійної комісії належить:

При здійсненні контролю за фінансово-господарською діяльністю Товариства Ревізійна комісія перевіряє достовірність даних, які містяться у річній фінансовій звітності Товариства; відповідність ведення бухгалтерського, податкового, статистичного та інших видів обліку та звітності відповідним нормативним документам; своєчасність і правильність відображення у бухгалтерському обліку усіх фінансово-господарських операцій відповідно до встановлених правил та порядку їх ведення, правильність розрахунків і дотримання термінів перерахувань до бюджету податків, зборів та інших обов'язкових платежів; правильність визначення розміру Статутного капіталу і відповідної кількості акцій, що випускаються, рух Статутного капіталу; дотримання Генеральним директором наданих йому повноважень щодо розпорядження майном Товариства, укладення правочинів та проведення фінансових операцій від імені Товариства; своєчасність та правильність здійснення розрахунків за зобов'язаннями Товариства; зберігання грошових коштів та матеріальних цінностей; використання коштів Резервного капіталу Товариства; правильність нарахування та виплати дивідендів; дотримання порядку оплати акцій Товариства; фінансовий стан Товариства, рівень його платоспроможності, ліквідності активів, співвідношення власних та позичкових коштів; контролює дотримання Товариством законодавства; розглядає звіти внутрішніх і зовнішніх аудиторів та готує відповідні пропозиції Загальним зборам; щонайменше раз на рік виносить на розгляд Загальних зборів звіт та висновки про результати перевірки фінансово-господарської діяльності та достовірності фінансової звітності Товариства за підсумками попереднього (звітного) року; вносить на Загальні збори або Наглядовій раді пропозиції щодо будь-яких питань, віднесених до компетенції Ревізійної комісії, які стосуються фінансової безпеки і стабільності Товариства; вносить пропозиції до порядку денного Загальних зборів та вимагає скликання позачергових Загальних зборів.

Ревізійна комісія, відповідно до покладених на неї завдань, здійснює планові та спеціальні перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства, його відокремлених підрозділів. За підсумками проведення планових та позапланових перевірок Ревізійна комісія складає висновки та подає їх на розгляд Наглядової ради та органу (акціонеру), що був ініціатором перевірки.

За підсумками перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства за результатами фінансового року Ревізійна комісія готує висновок, в якому міститься інформація про: підтвердження достовірності та повноти даних фінансової звітності за відповідний період; факти порушення законодавства під час провадження фінансово-господарської діяльності, а також встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку та подання звітності.

Ревізійною комісією у випадках і порядку, визначених законодавством, може проводитись спеціальна перевірка фінансово-господарської діяльності Товариства.

Служба внутрішнього аудиту

Системою корпоративного управління товариства не передбачено створення служби внутрішнього аудиту, а також посади внутрішнього аудитора.

Інформація про випадки виявленого шахрайства

Протягом 2018 року системою корпоративного управління товариства не було виявлено фактів шахрайства ні з боку працівників товариства, ні з боку управлінського та найвищого персоналу товариства, ні з боку третіх осіб.

13. Управління ризиками

Управління ризиками відіграє важливу роль в операційній діяльності Товариства, яке здійснюється в ході постійного процесу оцінки та визначення рівнів ризику, та засновано на системі внутрішнього контролю. В ході процесу стратегічного планування, керівництво Товариства також оцінює ризики ведення діяльності, такі як зміна середовища, технології або

зміна галузі. Основні ризики, властиві діяльності Товариства, включають кредитні ризики, ризик ліквідності та ринковий ризик.

Управління капіталом

Завданнями управління капіталом є: забезпечення здатності Товариства продовжувати функціонувати як підприємство, що постійно діє, з метою отримання прибутків, а також забезпечення фінансування операційних потреб, капіталовкладень і стратегії розвитку Товариства. Політика Товариства по управлінню капіталом направлена на забезпечення і підтримку його оптимальної структури з метою зменшення сукупних витрат по залученню капіталу.

Кредитний ризик

Фінансові інструменти, за якими у Товариства може з'явитися значний кредитний ризик, представлені, в основному, торговою та іншою дебіторською заборгованістю, а також грошовими коштами та їх еквівалентами. Грошові кошти розміщуються фінансових установах, які на період розміщення вважаються достатньо надійними. Керівництво застосовує кредитну політику та здійснює постійний контроль за схильністю до кредитного ризику.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – це ризик того, що Товариство не зможе виконати свої зобов'язання з виплат при настанні строку їх погашення у звичайних або непередбачених умовах. Зметою управління та мінімізації даного ризику, Товариство веде облік і аналіз вимог і зобов'язань у розрізі контрактних термінів погашення.

Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків за фінансовими інструментами буде коливатися внаслідок зміни ринкових цін. Ринкові ціни включають в себе наступні ризики: валютний ризик, ризик відсоткової ставки, інший ціновий ризик.

Валютний ризик

Валютний ризик - це ризик, внаслідок якого виникає можливість того, що зміни курсів валют будуть здійснювати негативний вплив на майбутні грошові потоки чи справедливую вартість фінансових інструментів. Значні коливання курсів можуть значно вплинути на розмір прибутку Товариства.

14. Події після дати балансу

Події, інформація про які може вплинути на здатність користувачів фінансової звітності робити відповідні оцінки та приймати рішення, після 31 грудня 2018 року не відбувались.

Фінансовий директор

Головний бухгалтер

Масиленко
Клименко